

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ จังหวัดนราธิวาส

๑. ความเป็นมา/ พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตร หรือนวัตกรรมที่เหมาะสม เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตร ที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมาย ที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการ และทันต่อเหตุการณ์ การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้น ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน สามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุดสร้างแรงดึงดูดใจให้กับเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

๒. การสนองพระราชดำริ/ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบและเข้าร่วมออกให้บริการคลินิกเกษตรด้านพืช รวมทั้งแจกจ่ายเอกสารคำแนะนำ พันธุ์พืช สารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลง และสารจุลินทรีย์ป้องกันโรคพืช แก่เกษตรกรผู้เข้ารับบริการฯ และมีการติดตามผลให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่เกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการจัดการไร่นา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริหารงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

- เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริมและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ไขปัญหาหาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสตามแผนจังหวัดเคลื่อนที่ และในโอกาสวันสำคัญ

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสตามแผนจังหวัดเคลื่อนที่ และในโอกาสวันสำคัญ

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- งบพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/การเป็นวิทยากร (คลินิก ๐๒)

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมออกให้บริการฯ และจัดนิทรรศการ ร่วมกับโครงการคลินิกเกษตรฯ ตามไตรมาส ของกรมส่งเสริมการเกษตร และโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ฯ ของจังหวัดนครราชสีมา ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กรกฎาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๓ ครั้ง มีเกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ จำนวน ๑,๐๘๔ ราย ได้ให้บริการฯ โดยการให้คำแนะนำ วิเคราะห์วินิจฉัยโรค แมลงและศัตรูศัตรูพืช และให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชอื่นๆ รวมทั้งแจกจ่ายเอกสารคำแนะนำ พันธุ์พืช สารชีวภัณฑ์ในป้องกันกำจัดศัตรูพืช แก่เกษตรกรผู้เข้ารับบริการฯ

ตารางที่ ๑ ผลการออกให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ครั้งที่	วัน-เดือน-ปี	สถานที่ให้บริการ	จำนวนผู้เข้ารับบริการ
๑.	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	โรงเรียนบ้านกาแร ม.๒ ต.ลู่โอบือชา อ.ยี่งอ จ.นครราชสีมา	๖๘ ราย
๒.	๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑	โรงเรียนบ้านตะมะยุง ม.๒ ต.ตะมะยุง อ.ศรีสาคร จ.นครราชสีมา	๑๐๐ ราย
๓.	๑๕ มกราคม ๒๕๖๒	ฟาร์มตัวอย่างบ้านไอร์ป่าโจ ม.๑ ต.ภูเขาทอง อ.สุคีริน จ.นครราชสีมา	๑๑๕ ราย
๔.	๒๓ มกราคม ๒๕๖๒	โรงเรียนตาดึกาบ้านชูโว ม.๕ ต.บาระใต้ อ.บาเจาะ จ.นครราชสีมา	๑๑๑ ราย
๕.	๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	โรงเรียนชุมชนสหพัฒนา ม.๒ ต.บองอ อ.ระแงะ จ.นครราชสีมา	๘๖ ราย
๖.	๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ (ตามไตรมาส ๑-๒)	ศพก.ตำบลตันหยงลิมือ ม.๓ ต.ตันหยงลิมือ อ.ระแงะ จ.นครราชสีมา	๑๑๙ ราย
๗.	๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒	โรงเรียนบ้านตำเสาพัฒนา ม.๖ ต.ฆอละ อ.แวง จ.นครราชสีมา	๖๖ ราย
๘.	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒	อบต.คุดงญอ ม.๑ ต.คุดงญอ อ.ระแงะ จ.นครราชสีมา	๗๖ ราย
๙.	๑๗ เมษายน ๒๕๖๒	อบต.รีโก้ ม.๑ ต.รีโก้ อ.สุโขทัย จ.นครราชสีมา	๔๖ ราย
๑๐.	๒๔ เมษายน ๒๕๖๒	โรงเรียนวัดโคกโก ม.๔ ต.ลำภู อ.เมืองฯ จ.นครราชสีมา	๔๑ ราย
๑๑.	๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ (ตามไตรมาส ๓)	สวนสิรินธรเฉลิมพนม ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นครราชสีมา	๑๑๒ ราย

ครั้งที่	วัน-เดือน-ปี	สถานที่ให้บริการ	จำนวนผู้เข้ารับบริการ
๑๒.	๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒	สวนสิรินธรเฉลิมชนม์ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส	๖๗ ราย
๑๓.	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ตามไตรมาส ๔)	วัดน้ำขาว ม.๓ ต.กายุคละ อ.แว้ง จ.นราธิวาส	๗๗ ราย

๗.๒ การติดตามให้คำแนะนำ จัดเก็บข้อมูล (คลินิก ๐๕)

ได้ดำเนินการติดตามผล ให้คำแนะนำ ตลอดจนจัดเก็บข้อมูล (คลินิก ๐๕) ในพื้นที่เกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบ แต่บันทึกลงในระบบได้เพียง ๕๕ ราย โดยอีก ๕ ราย อยู่ระหว่างรอการบันทึกข้อมูลในระบบ (คลินิก ๐๑) จากหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งสามารถสรุป ปัญหาเกษตรกรที่เข้ารับบริการ และการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๒ ปัญหาและการให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่ติดตามผล (คลินิก ๐๕)

ชนิดพืช	ปัญหา	คำแนะนำ/แนวทางแก้ปัญหา
พริก	โรคแอนแทรกคโนส	- แนะนำการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา
พืชผัก	การเข้าทำลายของศัตรูพืช	- แนะนำการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) - แนะนำการใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย
ลองกอง	หนอนชอนเปลือกลองกอง	- แนะนำการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้แสงแดดส่องถึงทั่วทั้งต้น ลดการสะสมของศัตรูพืช และเชื้อโรค - แนะนำการใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น

- เกษตรกรที่เข้ารับบริการฯ ได้รับคำแนะนำทางวิชาการแล้วได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ และทักษะในการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชอื่นๆ ที่มีศักยภาพในพื้นที่

๙. ปัญหา/ อุปสรรค

- เกษตรกรไม่อยู่ในพื้นที่ ในช่วงการติดตามผลการให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดเก็บข้อมูล คลินิก ๐๕

๑๐. ภาพกิจกรรม

